

RAFAEL
ŽORDANO

Ojačajte
AMOROVA
krila

Prevela sa francuskog
Nela Matić

■ Laguna ■

Naslov originala

Raphaëlle Giordano

CUPIDON A DES AILES EN CARTON

Copyright © 2019 Éditions Plon, Paris, France

Copyright © 2019 Éditions Eyrolles, Paris, France

Translation copyright © srpskog izdanja 2024, LAGUNA

Ovaj roman je delo fikcije. Svaka sličnost sa stvarnim osobama, živim ili mrtvim (sa izuzetkom lika Nika Džentrija) sasvim je slučajna.

*Šta bi bilo da je tajna velike ljubavi
u uměću da drugome pružimo ogledalo u
kome će ugledati ono najljepše u sebi?*

„Glagol *voleti* teško je menjati po vremenima:
Njegova prošlost nije prosta,
Njegova sadašnjost samo je indikativna,
A njegova budućnost uvek je potencijalna.“

Žan Kokto

„Za nju ne postoji prevelika ili previše luda reč
Sanjam je u haljini satkanoj od oblaka
I anđeli će biti ljubomorni na njena krila
Lastavice na njene dragulje
Cvetovi na zemlji osećaće se izgnanim.“

Luj Aragon, *Elzine oči*

Pariz

Prva scena

Meredith

Prefinjene izrade, nežne, svetlucave, biserne boje, sa elegantnim slovima. Vrlo otmena pozivnica. Antoanovo ime ispisano je na njoj zlatnim slovima u kurzivu. Moga uopšte i nema. Pridruženi članovi ne postoje sami za sebe. Antoan se okreće prema meni sa osmehom, nesvestan misli koje me opterećuju. Otkad smo seli u taj karavan sa zatamnjenim staklima, nismo razmenili ni jednu jedinu reč, ali ne pušta moju ruku i taj nežni stisak daje mi dovoljno podstreka da preguram veče.

Vozač otvara vrata i Antoan mi uglađeno pruža ruku. Kada ste u dugačkoj haljini, sa ogrtačem koji klizi i na tankim potpeticama koje su opasno nestabilne, prava je veština napraviti taj prvi korak izvan automobila. Zvanice pristižu. Svi se javljaju hostesama koje proveravaju imena onih kojima je dozvoljen ulazak u tu prestižnu jazbinu.

Hostesa se osmehuje Antoanu otkrivajući svoje izuzetno bele zube – da li je moguće imati toliko zuba? – a zatim se okreće prema meni s ispitivačkim pogledom koji u meni istog trenutka ponovo budi osećanje da sam uljez.

„A vi ste, gospođo...“

Antoan se reši pitanja brzim odgovorom.

„Gospođa je sa mnom.“

„U tom slučaju...“

Propušta nas da prođemo i poželi mi prijatno veče sa pomalo usiljenom ljubaznošću kakva baš ume da me razbesni.

Ovo je pokroviteljsko veče. Ko zna koja dobrotvorna večera po redu u svrhu očuvanja kulturnog i umetničkog nasleđa. Čitav krem društva je tu. Raznorazne zvanice iz najrazličitijih oblasti. Zvezde udarnog programa, političari, predstavnici visokog društva, bogati naslednici, vlasnici kompanija sa berze, intelektualci, umetnici. I ja, i ja, i ja... samo jedna malena ja.

Već duže od pola sata pijuckamo koktel dobrodošlice, dok stojimo usred gomile poznatih ljudi, sa čašom šampanjca u ruci, prateći dešavanja oko sebe kako bismo se pozdravili, ali pre svega kako bismo spazili i odmerili nekoga koga možda poznajemo. Antoan se oseća kao riba u vodi. Stvar navike. Zahvaljujući svom veoma traženom položaju u okviru jedne od najvećih radio-stanica u Francuskoj, on ima prolaz svuda.

„Jesi li dobro, ljubavi moja?“, prošapuće mi u jednom dahu.

Otkud mi hrabrosti da ga razočaram? Toliko mu je bilo stalo da krenem sa njim. Deluje tako ponosno kada me predstavlja ljudima. Jedan par uputio se prema nama; prepoznajem voditeljku čuvene televizijske emisije i, sa njom podruku, uglednog sportistu.

„Antoan!“

Hiljadu srdačnih pozdrava – kojima baš ne uspeva da zvuče iskreno – u pokušaju da se dostigne blagi stepen prisnosti. Najzad primećuju da sam i ja prisutna i upućuju mi upitan pogled koji govori: *Ko je sad pa ova?*

„Predstavljam vam svoju devojkicu Meredith“, ponosno izgovara Antoan.

Voditeljka me odmeri od glave do pete. Pokušava da me poveže sa nekim poznatim pretražujući hard-disk svog sećanja. Bez uspeha.

„Čime se bavite, Meredith?“

„Ja sam glumica...“

Pretvaram se da nisam primetila zajedljiv ton „Ah, divno“ kojim je nastavila. Njene zločeste oči sužavaju se da bi izbacila otrovnu strelicu:

„A gde ste igrali?“

Šah-mat.

U obraze mi istog trenutka navre svih pet poslednjih godina borbe i zarumeni ih. Kao da u tome vragolasto uživa, žena dosipa još malo soli na ranu mojih kompleksa. Kada sam joj se već tako zgodno namestila, zašto da ne iskoristi priliku da ublaži dosadu koja uvek prati ovakve društvene događaje? Popijem naskap svoju čašu šampanjca.

Napokon, pozvani smo na večeru. Naravno da me nisu smestili da sedim pored Antoana. Upućuje mi razočaran pogled preko sredine stola sa cvećem koji je postavljen kao ograda između onih koji se smatraju gostima i nas kojima je ukinuta svaka mogućnost za razgovor. Jedini mogući beg u društvo koji imam čine susedi levo i desno od mene. Sa jedne strane nalazi se jedna odlučna, plemićka figura, koja je već na samom početku odlučila da mi okrene leđa i ostavi mi jedino mogućnost da razgovaram sa njenom visoko podignutom punđom. Ali tu je moj drugi sused. Jedan gospodin sede kose i izvesnih godina, ne manje izvesnih od prava koja je prisvojio na nekoliko preteranih srdačnosti.

Jedno kraće vreme odbijam njegove požudne napade, a zatim, ne mogavši više da izdržim, napuštam sto da bih pobešla u pusti toalet. Tamo se dobro zaključam okrećući ključ dva puta. Da tu ostanem. Da nikada više odatle ne izađem. Ulaze dve žene. Dok popravljaju šminku, raspravljaju skaćući sa teme na temu. Sada raspoznajem glas voditeljke. Izgleda da joj ovaj kratki predah omogućava da napravi pregled svih zvanica u kome svako zavređuje poneku oštru opasku, kao u pravoj filmskoj

sceni. Nije zaobišla ni Antoana i mene. Posebno mene. A nije mi namenila nikakav poklon: slatka devojka, lepo izgleda, ali je drugorazredna glumica koja je umela da povuče dobar potez i uhvati dobru priliku...

Na ivici sam da se onesvestim. Posle tog trenutka koji mi se činio da traje čitavu večnost, najzad izlaze. Pogrešile su: kada se pridružim Antoanu sa osmehom na usnama briljiram u svojoj ulozi pribranosti. On ništa nije primetio.

Druga scena

Meredith

Otvaram vrata salona lepote smeštenog u jednoj uličici, u mom kraju usred 19. arondismana u Parizu. Već danima sanjarim o tome dok prolazim pored salona: potrebna mi je masaža. Još od gala večeri u mojim leđima stvarali su se čvorovi napetosti a, kao što je dobro poznato, telo ne laže. To veče uzmutilo je sa dna neke stvari, koje bih radije ostavila zakopane. Ali sada kada su ponovo izbile na površinu, ništa više ne ide kako treba...

Salon jeste malen, ali je lepo mestašce posvećeno prijatnosti, fino osmišljeno i sa ukusom ukrašeno. Jedna žena po imenu Lamai baviće se mnome. Mlada žena prati me do kabine za masažu. Glava Bude, sveće i ambijentalna muzika, prigušeno svetlo. Moj um prihvata poziv na putovanje kako bi imao vremena da predahne. Brzo se svučem. Lamai pokuca na vrata. Od blagosti njenog glasa, očiju i dodira, istog trenutka mi je lakše. Nasmeši se i ponudi mi da se ispružim. Odnosi me miris esencijalnih ulja i njene ruke počinju da delaju.

Dok me Lamai vešto oslobađa napetosti, ništa manje spretno podstiče me i da razvežem jezik.

„Ne znam više gde se nalazim“, čujem sebe kako joj govorim.
„Prolazim kroz teško razdoblje...“

U početku reči mi ne nailaze lako. Zatim počinjem da se oslobađam osnažena prijatnošću.

„Volim... jednog čoveka. Ali... Čudno je to. Uprkos svemu ne uspevam da se osećam dobro u sopstvenoj koži. Međutim, voli i on mene. Uzvrćena ljubav, to je tako retko, slažete li se?“

Lamai se slaže u tišini – pre svega da ne bi prekivala moju ispovest površnim rečima. Mora biti da ima običaj da sluša neznance koji sa njom dele svoje stanje duha. Tako se i ja prepuštam njenom blagonaklonom slušanju.

„Razumete... Ja nemam nijedan razlog da budem ponosna na sebe. Imam osećaj da nisam niko...“

„Kako to mislite *niko*?“, upita Lamai.

„Pa, vidite, on je za sebe već našao mesto, uspešan je u svojoj branši. A ja sam na samom početku karijere. I ko zna hoću li jednog dana izaći iz senke?“

„Ako smem da kažem, vi *već* jeste neko.“

Uzdahnem rastrzana iznutra.

„Da, ali nisam ona koja sam sanjala da ću biti. Imam osećaj da sam samo nacrt, skica sebe, razumete?“

U tom polumraku imam utisak da se maserka koja je postala psihić smeši.

„Mi Azijati osetljivi smo na privlačnost nedovršenog...“

To je lakše reći nego uraditi. Ne želim da postojim isključivo onako kako me on vidi! I nemam ni najmanju želju da zavisim od njega kako bih se osetila živom!

„Sve dok ne pronađemo sami sebe, teško nam je da na pravi način volimo drugoga.“

Reči koje je Lamai izgovorila ostale su da lebde na trenutak i odjeknule su u meni na poseban način. Kako se seansa uskoro bližila kraju, samo se izgubila i ostavila me samu u tihoj sobici. Polako dolazim sebi. I ponovo razmišljam o nekoliko muškaraca pre Antoana, o tim prekinutim ljubavnim pričama koje sam manje ili više svesno podrivala svojim brigama, što zbog sumnje, što zbog skrivenih kompleksa koji su na kraju

obavili svoj spori posao potkopavanja kako bi ih obeshrabrili. Hoću li dozvoliti da i moja ljubavna priča sa Antoanom prođe kroz isto to?

Udubim se na trenutak u svoju dušu. Ne. Previše ga volim da bih to dozvolila. Moram da otkrijem način da postojim sama za sebe. Ali kako?

Dok se oblačim, jedna blesava, odvažna rizična ideja polako krči sebi put kroz moj um...

Treća scena

Antoan

Rekla mi je: „Moram da razgovaram sa tobom.“ Kada vam devojka saopšti tako nešto, to obično nije dobar znak. Ali ovoga puta nisam na to obratio pažnju. Jer sam i ja želeo o nečemu da razgovaram sa njom. Obuzet radošću zbog iznenađenja koje sam nameravao da joj priredim, nisam osetio da počinju da duvaju hladni vetrovi. To se desilo pre šest sati. Još u nekom drugom životu. Onom pre *saopštavanja*.

U ovom trenutku Meredith i ja sedimo za svečano postavljanim stolom koji je iznenada izgubio sav svoj sjaj. Penušavi šampanjac, losos, sveće... lepa postavka jednog sedenja *kod mene* koje je uskoro trebalo da se pretvori u *kod nas* odjednom se čini neverovatnom. Bio sam na korak od toga da joj ponudim rezervne ključeve svog stana kako bi se i ona doselila; tako bih joj poslao snažnu poruku da sam spreman da se obavežem prema njoj. Obavezivanje. Možda je baš u tome caka.

Meredith nije spremna. Pokušava to da mi objasni na sve moguće načine, ali nijedan ne uspeva da istupi oštricu koja mi nanosi bol.

Njoj je potrebno vreme da pronađe sebe, da prokrči svoj put kako bi se meni vratila bolja. Zamislila je da iskoristi svoju

sledeću turneju da bi se otisnula na neku vrstu *Love Tour*,¹ turneju po sebi, turneju po nama, turneju po ljubavi. Kao da možemo da ispitamo stvar iz svih uglova...

Što se mene tiče, pre svega shvatam da to znači da će se udaljiti od mene. I odjednom ne razumem. Sa nevericom posmatram njene usne kako se pomeraju, dok mi govori o strasti koju oseća prema meni. Baš tako. Ona ne želi da je protrači. Reči izviru iz nje kao krik srca. Izgleda kao da i njoj teško pada što to govori. Zašto onda nameće sve to?

Priča kao da je začarana sopstvenim govorom. Priča o tome kako želi da bude dostojna naše ljubavne priče. O tome da se po njenom mišljenju ljubavna priča sa velikim slovom „Lj“ zaslužuje, da se za nju priprema... Kada uporedi sebe sa mnom, ima utisak da predstavlja samo skiciranu figuru, tek grubi nacrt onoga što bi mogla da postane i ta joj je misao nepodnošljiva. Želim da zaurلام da greši, ali kako se boriti protiv tako snažno utkanih utisaka? Uverena je da će na kraju nedostatak ličnog ponosa nepopravljivo zagaditi njena osećanja i da će odsustvo samopoštovanja na kraju opteretiti našu vezu i uništiti je. Obrazlaže: „Ti već imaš sve.“ Počasti. Priznanja. Producent radijskih emisija koji je već osvojio svoju malu publiku. Vraća se na idiotski prijem od pre nekoliko dana, ponovo mi priča o nelagodnom osećanju koje joj se javlja kada je nekome predstavim, nervira se što je pitaju *gde je glumila*, ne može više da podnese čudne ili podsmešljive poluosmehe, za koje veruje da su njoj upućeni. Prokleti kompleks niže vrednosti, koji vuče kao omču oko vrata već godinama, otkada je njena dobrostojeća porodica iz unutrašnjosti ne zarezuje jer ne odobrava njen izbor da postane umetnica, i to je neprekidno proganja. Mogao sam da joj kažem da ja verujem u nju, čak iako se zasada još nije „probila“, ali to ničemu ne bi služilo. Ona želi da postane „neko“ pre nego što se upusti u avanturu zajedničkog života sa drugim

¹ Engl.: ljubavno putovanje, ljubavna turneja. (Prim. prev.)

koji će najzad biti *The One*. Drugi, to sam ja. I ona još uvek ne veruje u $1 + 1 = 3$. Želeo sam da joj kažem da mene lično nije briga za njen mali nedostatak zrelosti u ljubavi, da ja mogu i sa tim lepo da živim. Istina je da joj je teško dati trideset dve godine sa tim njenim detinjastim izvođenjima koja pokušava da sakrije pod velom odrasle osobe kao da se radi o neposlušnim pegicama, sa njenim teškim i preosetljivim karakterom, njenim prohtevima u stilu princeze na zrnju graška, njenim izlivima ludosti koje volim da čačnem šepureći se kako bi se ona smejala, baš sa tim njenim smehom koji mojim danima, a posebno noćima, daje boju i ispunjava ih, njenom baršunastom kožom koju ću milovati do *Noći vremena*, kao neki poludeli Baržavel...¹

Lud, to je to. Lud.

Vena na čelu mi pulsira u ritmu moje rastresenosti.

Posmatram je, tu budalicu, tu blesavicu, tu ludicu, tu ljubav. Koliko je samo lepa kada je luckasta.

Trebalo mi je trideset sedam godina da je pronađem. Sve moje prethodne priče postale su bezbojne u mom umu otkad ih je ona sve zaklonila jednim pogledom, jednim osmehom. I sada kada konačno imam svoj biser, ona hoće da se otisne, da me napusti? Život nema smisla.

Meredit nastavlja da niže svoja opravdanja protkana sulu-dim nitima.

„Hoću to da uradim baš zato što te volim!“ uzvikne najzad. „Moram da se izložim opasnosti da te izgubim da bih pronašla sebe i da bih ti se potom vratila još bolja, razumeš li?“

Nikada nisam čuo toliko ludačku foru. Moram da kažem da je, za jednu glumicu u nastajanju, već razvila zavidan osećaj za dramu.

---

¹ Rene Baržavel (*René Barjavel*) – francuski novinar i pisac (1911–1985), najčuveniji po svojim delima naučne fantastike, među kojima je i roman *Noć vremena* (*La nuit des temps*) objavljen 1968. godine. (Prim. prev.)

„U svakom slučaju, ostaćemo u kontaktu!“, pokušava da me uteši.

„Ah! Fantastično!“, procedim gorko. „Imaću pravo i na nekoliko poruka...“

„Antoane! Biće bolje od toga, obećavam ti. Naše dopisivanje telefonom, imejlom, SMS porukama, nije bitno kako, biće lepo kao Arijadnino klupko, videćeš! To što se jedno vreme nećemo vidati neće biti kraj našoj želji, baš naprotiv. Mogli bismo i da uživamo u tom nedostajanju...“

U poslednjem naletu nade pokušavam da je privedem razumu hvatajući je nežno za ramena.

„Hej, o! Meredit! Mi nismo u pozorišnom komadu! Potpuno si poblesavila! Hladnokrvno mi saopštavaš da ćeš me šutnuti da bi istraživala ne znam ti ni ja kakva egzistencijalna pitanja u vezi sa sobom, sa mnom, životom, ljubavlju, i šta još?“

„Ti ne razumeš...“

„A, da! U stvari, izvini što ne razumem!“

„Ne napuštam te, Antoane. Radim sve ovo baš zato što si ti u srcu svih mojih planova za budućnost, zato što si mi *ludački* važan i zato što želim da dam priliku našoj priči da se zauvek odvija dobro.“

„A ja, zar misliš da ti meni nisi *ludački* važna? Imaš li predstavu o tome šta upravo radiš mojim osećanjima? Pogledaj me!“

Čvrsto je uhvatim za bradu da bih je naterao da me pogleda u lice. Pokušava da se otme iz mog stiska. Jedna izdajnička suza slije joj se niz obraz. Nešto mi se oslobađa u grudima. Nisam, dakle, ni sanjao kakva osećanja gaji prema meni.

Moj otpor iznenada popusti, moja uzdržanost ispari. Moj glas postane dodir, leptir na njenim usnama. U vrat joj prošapućem hiljadu *volim te* sve dok se ne naježi. Moja Meredit, kako je samo osetljiva. Osetljiva kao najfinija Stradivarijusova violina.

Meredit

Kaže li još samo jednom *volim te*, izgubiću svako dostojanstvo pred njim. Stiskam zube da bih progutala suze koje samo što ne pokuljaju iz mene. Mora da prestane da govori te reči koje mi teraju suze na oči.

„Ućuti!“

„Nikada.“

Antoan! Mogla bih deset puta da ga onesvestim, ustao bi i jedanaesti put. Volim tu njegovu upornost. Pogled mi se izgubi u njegovim svetlosmeđim očima sa odsjajem ćilibara i ruka mi nesvesno zaranja u njegovu gustu, svilenkastu smeđu kosu, od koje umem sva da se naježim.

Usne nam se spajaju. Telo mi se pribija uz njegovo, kao brod koji prepoznaje svoju luku. Kako da odem?

Ali moja najgora noćna mora ponovo mi se ušunja u um smekšan ružičastim sokovima: vidim sebe za pet godina zaglavlenu u svakodnevici dobrostojeće porodice, „supruga tog i tog...“, ona kojoj se smešimo kada govori o svojoj karijeri koju opisuje samo reč „isprekidanost“ – to više nije karijera iz delova, već zapravo karijera od sira sa rupama u kome čak ni miš ne bi imao čime da omasti brk. I to sa dobrim razlogom. Umiljata ženica rodila je dvoje dece čoveku koga voli. On, naravno, mnogo radi. Naravno, jedno od njih dvoje moralo je da bude spremno kao zapeta puška da se stara o njihovoj maloj porodici. Na njenoj lepoj haljini nema štrasa ni šljokica, već su tu fleke od kašica za bebe, nekoliko tragova bljuckanja. Nokti isečeni kratko, nema tu više prostora za lak. Tako je praktičnije. I pogled njenog voljenog koji se iz dana u dan sve više gubi dok je gleda... Nemoguće! Njihova ljubav ne može tako da se završi! Ne njihova. Ne oni!

To znači da moram da tražim rešenja. On u ovom trenutku, naravno, ne razume. Ali potrebno je da ja budem jaka za oboje...

Odgurnem njegove ruke koje me stežu.

„Idem, Antoane“, kažem najodlučnije što mogu. „Odlazim, ali ću ti se vratiti, zaklinjem ti se!“

„Kada?“

„Ne znam... Ja...“

„To je suviše neodređeno, Meredith, ja to ne mogu. To što mi namećeš već je na ivici nepodnošljivog. Volim te, ali neću moći beskonačno da te čekam. To je baš bolno...“

Posluži se još jednom čašom šampanjca, popije je naiskap stegnutih vilica i napravi krug po prostoriji kao da pokušava da odagna brigu. Nervozno ga posmatram pokušavajući po svaku cenu da dođem do neke ideje.

„...Godinu i jedan dan!“, izletelo je iznenada iz mene. „Kao što se čuvaju izgubljene stvari. Godinu i jedan dan i onda ću biti tvoja zauvek!“

„Ti mi upravo predlažeš odbrojanje, Meredith? Stvarno, baš imaš dara za pozorište...“

Iako je nezadovoljan, izgleda da razmišlja o mom predlogu, čak iako se ne čini kao da mu se dopada. Prvo mi okrene leđa naslonjen na prozor, a zatim se naglo okrene prema meni.

„Meredith. Budi trezvena. To je *baš* previše. Nikako neću moći da izdržim toliko dugo.“

U dubini duše slažem se sa time. Antoan onda predlaže nešto drugo.

„A zašto da ne bude osamdeset dana, kao što je uradio Fileas Fog u romanu Žila Verna?“

Prepoznajem tračak nade u njegovim očima. Brzo preračunam sve, to je manje od tri meseca. Pogledam ga žalosnog izraza lica.

„Čini mi se da je to isuviše kratko, dragi moj...“

Razočaran je.

„Reci jednom zasvagda, koliko ti je vremena potrebno?“, prodere se.

Od pogleda na njega u tom stanju steže mi se u stomaku. Nerado predlažem šest meseci. Obara glavu kako bi odmerio šta bi to značilo što se tiče razdvojenosti, ali i da ne bih uhvatila njegov pogled dok se predaje pred mojim zahtevom. Pristaje nekoliko trenutaka pre nego što će mi odgovoriti udahnuvši duboko.

„U redu, Meredith. Ostavljam ti šest meseci da istražuješ i da mi se vratiš. Ali upozoravam te: neću izdržati NIJEDAN dan duže!“

Obožavam ga kada se pretvara da je ovako opasan. Približim mu se i grlim ga podsmevajući se njegovom potištenom izgledu.

„I još nešto“, dodaje.

„Reci mi...“

„Želeo bih da te vidim makar jednom za to vreme.“

„Obećavam.“

Uzdahne tako da mi se srce slama.

„Jesi li stvarno sigurna da želiš sve to, Meredith?“

Osećam kako se toplota njegovog tela opasno širi po mojoj koži i strahujem da će se moja odlučnost pomutiti. Nežno ga odgurnem.

„Sigurna sam.“

Pretvaram se da ne primećujem kako se ispod njegovih trepavica pojavljuje magla tuge.

„Jesi li bolje razumeo zašto pokušavam sve to da uradim?“

Gleda me sa beskrajnom nežnošću.

„Jesam.“

Znam koliko ga košta da mi dâ tu vrstu blagoslova. To je poklon od njega za mene kako bih mogla da odem mirne duše. U tom trenutku volim ga još više.

Brzo. Moram da krenem pre nego što se predomislim.

Još jedanput me čvrsto zagrli i, sve dok se ne okrenem da bih se udaljila, držimo se za ruke. Srceparajuće.

Drhteći grabim svoj kaput i u tri koraka prolazim kroz sobu. Sa praga se osvrćem da bih bacila još jedan pogled na njega. Loša ideja. Bežim.

Dok hodam ulicom potpetice mi lupkaju po pločniku i ta buka daje ritam ubistvenim mislima u mojoj glavi koje mi bubnjaju po slepoočnicama. *Ti si luda. Potpuno luda.*

U poslednjem naletu snage dižem pogled prema drugom spratu. On je tamo, pomalo sakriven iza zavese od filca. Mogla bih da se zakunem da sam videla jednu suzu kako se presijava u uglu njegovih očiju. Neki crv nagriza me iznutra. Udaljavam se kao lopov. Nosim sa sobom izuzetno smešan ulov: jednu nedovršenu ljubavnu priču koja će za šest meseci vredeti još više... ili je više neće biti!

Pada kiša. Ne, to iz mene sipi.

Zavibrira mi nešto u džepu. Poruka. Od njega je. Prvi put u poslednjih petnaest minuta udahnem. Pred mojim očima ukaže se šest reči:

„Idi. Živi i vrati mi se.“

On baš ima osećaj da se lepo izrazi. Još da je to njegov jedini kvalitet! Kao u filmu Radua Mihaileanua *Idi, živi i postani*, eto i mene u izgnanstvu.

Samo što sam ja to izgnanstvo sama poželela...

„Gorak je hleb izgnanstva.“ Hvala ti, Šekspire! Nisam očekivala da ću osetiti taj gvozdeni ukus u ustima. A nikome ne pada na pamet da od tog ukusa zarđalog metala pravi aromu za žvakaću gumu! Ja sam želela ovu oluju, ali je zasada ne prihvatam. Dok plutam na svom uzdrmanom splavu, ukazuje mi se samo jedno ime: Roz.

Zgrabim telefon. Kada čuje zvuk mog glasa kroz zapašeni nos, ne trebaju joj pojedinosti.

„Dolazi ovamo!“, naređuje mi.

Ni pet ni šest. Uvlačim se u taksi i ne treba mi dvaput reći da bih se našla sa svojom utešiteljkom slomljenog srca.

Četvrta scena

Roz

Kada je ugledam kako se približava, Meredith deluje potpuno poražena! Raširim ruke koliko god mogu i privijem je čvrsto uz svoje grudi. Dva vazдушna jastuka nežnosti.

„Eh, dobro, dušo moja, u kakvom si to stanju! Uđi, zaledila si se.“

„Hvala, Roz, to je le...“

„Psst! Ne tako glasno! Kesija spava tu pored.“

Ne bi trebalo da budi moju malenu princezu. Uspela sam da je uspavam tek posle tri priče i dve pesmice.

Meredith ulazi bez ustručavanja, pažljivo svlači svoje cipele na štiklu kako bi joj bilo udobnije i sasvim prirodno odlazi do kauča da se izvali. Poznaje kuću.

„Zafto ti plačeššš?“

„Psst, Romeo! Prestani da brbljaš!“

Romeo je moj kakadu. Predivan ružičasti kakadu kog sam dobila na poklon za svoj petnaesti rođendan. Dvadeset godina obostrane ljubavi. Romeo, drugi razmaženko u ovoj kući. Posvećena sam mu sa istinskom strašću. Posebno zato što nije kao drugi papagaji. Njegove intelektualne sposobnosti deluju kao da su daleko iznad prosečnih. Toliko iznad da ga redovno

prati grupa naučnika koji ga podvrgavaju svim vrstama prove-ra... Ja im dozvoljavam sve dok mi se čini da njega to zabavlja. Budući da je posebno osjetljiv na raspoloženja, odmah shvata da mojoj drugarici nešto baš i ne ide glatko i doleti do nje u tri zamaha krilima.

„Jesi li dobro, draga?“ zakrešti on.

Meredith uputi jedan snuždeni osmeh ružičastoj ptici sivih krila. On je zavodi šireći svoju krestu boje gumenih bombona, kako kaže moja ćerka. Ona ga nežno mazi po perju jednom rukom dok drugom pokušava da obriše potoke maskare koji joj se slivaju ispod očiju.

Uzdahnem polusaosećajno, poluiznervirano jer, i pored ogromne ljubavi koju osećam prema Meredith, ne mogu da je razumem: ona je ta koja je došla na suludu ideju da ostavi Anto-ana kako bi napravili tu čudnu pauzu. Nisam joj to rekla da je ne bih povredila, ali i dalje sam sumnjičava... Kada bi svi čekali da budu spremni za veliku ljubav da bi se upustili u vezu, ne bi ostalo mnogo parova na zemlji! Uostalom... Što se mene tiče, ja pre svega mislim da je ona počela da se pribojava. Ovo sa njim baš je mirisalo na ozbiljnu stvar. Pitam se čak da li je bio na korak od toga da je zaprosi. Meredith još uvek nije sazrela za skok u bračni život. To ne.

Satima smo pričale o tome, sve dok nismo prolupale! Pošto sam ja prilično praktična i čvrsto stojim na zemlji, ne razumem zašto ona *sasvim jednostavno* ne uživa u toj ljubavi, bez preterane brige. Takav lik kao što je on ne pojavljuje se svakog drugog dana. Kada se samo setim da sam ja ta koja ih je upoznala!

Pokušala sam da je prizovem pameti. Da je upozorim na opasnosti. Ništa nisam postigla. Meredith je uverena da je njen suludi plan opravdan. Da upravo sprovodeći tu *Love Tour* i to sveobuhvatno istraživanje može da razume tajne prave ljubavne priče koja traje, kao u bajkama ili u holivudskim filmovima sa srećnim krajem. Ipak, niko me neće ubediti da nisam u pravu da to najviše liči na izbegavanje.

Šta god da je u pitanju, žao mi je nje kada je vidim tako sklupčanu na kauču, uplakanu i nesposobnu da govori. Sačekaću malo sa pitanjem kako je prošlo...

„Lepotice moja, šta ćeš da piješ? Kafu, čaj? Trostruki rum naiskap?“

Malo humora spasava sve. Tako mi je uvek govorio moj deda Viktoren sa Martinika.

Meredith se polako oraspoložila.

„Jedan čaj sa rumom, eto!“

Dobro je. Nije se baš potpuno izgubila. Ima nade.

Odlazim u kuhinju da spremim biljnu mešavinu za utehu i prevazilaženje problema.

Poznajem Meredith već pet godina. Postala mi je više od drugarice, kao da mi je sestra. A danas je i moja partnerka na sceni. Nerazdvojne smo, da tako kažem. U ono vreme kada sam je ugledala kako se pojavila na pozorišnom kursu u Ulici Frošo, delovala je baš kao da je nije briga, ali je iz nje izbijalo nešto neodoljivo što ne umem da objasnim, nešto što je svakoga očaravalo. Posebno muškarce. Mislim da su svi na kursu bili zaljubljeni u nju na smenu. A ja sam je, kao i drugi, smatrala medenom. Ne „obično“ lepom. Dirljivo lepom. *Toliko lepom da i nije sasvim svesna da je lepa*. Njena kestenjasta kosa do ramena bila je stepenasto ošišana, neravno skraćena i raščupana, tako da je ostavljala utisak neočešljano očešljane, sa zlatnim odsjajima nalik boji žita, usnama koje kao da je isklesao Roden, malim prćastim nosom, istačkanim jedva приметnim crvenkastim pegicama, i svetlozelenim očima... Na svu sreću, male grudi i izgrickani nokti spasavali su je od previše nepristojne lepote. U to vreme mogla sam da biram: ili da je mrzim, ili da postanemo najbolje drugarice. Izabrala sam ovu drugu mogućnost.

Grejač za vodu zapišti i čujem vodu kako ključa stvarajući velike mehure. Uzmem dve kesice čaja i nalijem podosta ruma u svaku šolju. A kako drugačije oživeti mrtvacu!

Meredith se pridržava za dovratak.

„Mogu li da ti pomognem?“

„Ne, vrati se da se zgreješ ispod pokrivača, dolazim.“

Posmatram je kako se udaljava i smejem se u sebi. Ko pozna je čudne suprotnosti u toj malenoj ženi bolje nego ja? Nekada mačka, nekada panter... Nežna i gruba. Stidljiva i otvorena. Sve je kod nje u suprotnostima. Ona je mešavina stilova koja nikog ne ostavlja ravnodušnim. Najzanimljiviji deo nje su ostaci očiglednog vaspitanja srednje klase koje pokušava da se održi zajedno i pored odlika pobunjenika i lako zapaljivog karaktera, koji je ipak prošaran izmišljenim kompleksima.

Sećam se njenih prvih nekoliko izlazaka na scenu; pre svake probe pred grupom zarivala je svoje veštačke nokte u moje nadlaktice, na vrhuncu uznemirenja. Za Meredith je mučenje da se predstavi pred publikom, trema joj zaveže stomak u čvor, a međutim, izabrala je da joj odskočna daska budu daske koje život znače. Kasnije sam saznala da je u jednom trenutku pobune napustila svoje rodno mesto u unutrašnjosti i ostavila iza sebe porodicu koja nije blagonaklono gledala na njene umetničke projekte, koji se nisu uklapali u predstavu njenih roditelja o *ispravnom načinu života*. Studije, karijera, brak, deca... Obično. Kakva užasna reč. Ona je, međutim, pokušala. Kako bi usrećila svoje roditelje. Tri godine studirala je ekonomiju i društvene nauke na fakultetu u Lilu. Ali, uvučena u odelo koje joj nimalo nije pristajalo, nije odmah shvatila da kopni i da iz godine u godinu izdaje samu sebe. Da bi se sve to završilo padom u depresiju. Onu pravu. Onu u kojoj više nemamo želju da ustanemo iz kreveta i u kojoj se već i šetnja oko zgrade čini kao olimpijska disciplina. Za to je zaslužno njeno preterano prilagođavanje, izlaženje u susret drugima. Posle nekoliko meseci koje je provela vukući se kao senka, izložena porodičnom posramljivanju i sažaljevajući samu sebe, smrt bake koju je obožavala bila je okidač za njenu pobunu. Stara gospođa, njen jedini saveznik, jedina je rano prepoznala talenat svoje male devojčice za glumu. Neprestano ju je ohrabivala da okuša svoju sreću. Na kraju,

njena baka otišla je prva. Ali sigurna sam da je to ono što je Meredith ulilo hrabrosti da se oslobodi roditeljskog nadzora i usudi se da živi život o kome je oduvek sanjala: život zabavljača.

Vraćam se u sobu sa dva vrela pića koja spuštam na niski stočić i zagledam se pravo Meredith u oči.

„Hajde, pričaj.“

Meredith

Moja Roz. Kada mi je malopre otvorila vrata, osetila sam nalet zahvalnosti. Za samo nekoliko godina postala je majka, sestra, drugarica. Ona sama čini celu jednu tri-u-jedan porodicu. Ne znam zašto, ali Roz je jedna od onih retkih osoba koje vam se osmehnu čim vas ugledaju. Roz je takva. Zrak sunca od metar i osamdeset, to već pokriva prilično veliku površinu!

Dok me sada tako nežno, tako strpljivo sluša kako joj pričavam svoje veče, gledam njenu očaravajuću kovrdžavu kosu koja joj stoji oko glave kao oreol visok dvadeset santimetara.

Koliko je samo lepa! Roz, ime koje joj je majka dala u čast pevačice Kalipso Rouz koju je bez prekida slušala: obožavala je da se prepusti veselom glasu te „Sezarije Evore sa Kariba“ i podsticajnom ritmu njenih svećanih pesama.

Dok joj prepričavam svoj razgovor sa Antoanom, suze mi naviru na oči i ugledam dve duboke bore kako se urezuju između očiju moje drugarice. Dve svetlosmeđe zenice sa odsjajima prozračne zelene boje sjaje se u tom kontrastu.

„Vidiš li u kakvo te je stanje to dovelo? Iskreno, žao mi je što si to uradila. Kao da želiš sebi da otežaš život...“

Velike alke na njenim ušima zanjihale su se u ritmu njenog razočaranja. Dirnuta sam što se uznemirila.

„Nije tako, Roz... Uveravam te, sagledala sam tu situaciju iz svih uglova i, iako mi je mnogo teško, ta pauza mi izgleda

kao jedino rešenje da bih se odmakla dovoljno da mogu da razumem šta me sputava i vidim da li naša ljubavna priča može da preživi...“

Slabo ubeđena u moje reči, mrmlja sebi u bradu. Progutam gutljaj vrelog čaja.

„Pazi!“, osmehuje se moja vila. „Kad si već odlučila da spržiš krila ljubavi, zaustavi se na tome!“

Čujemo kako se otvaraju vrata i glasić koji šapuće:

„Mama! Šta se dešava?“

Roz promumla nekoliko kreolskih psovki. Kesija se probudila. Mora biti da sam ja pravila previše buke. Njena malena tako je slatka, u spavaćici sa jednorozima, dok čvrsto drži svog plišanog zeca koji podseća na ratnog veterana – potpuno izlizanog i bez jednog oka. Svašta je on doživeo u Kesijinim rukama za ovih pet godina.

„Zašto si ti ustala? Samo mi je to trebalo! Bićeš umorna sutra u školi! Hajde, kreći! U krevet.“

Hvata svoju odbeglu ovčicu jednim spretnim pokretom ruke i podiže je sebi na leđa. Kontrast među njima dvema je zapanjujuć. Kesija izgleda kao neki račić u krupnim rukama svoje mame. Koža joj je bela kao mleko, kosa joj je duga, ravna i svetlokestenjasta kao trava u savani, a velike oči su joj plave. Ni po čemu ne bi moglo da se pretpostavi da je Rozina ćerka. Koliko se samo puta moja drugarica uvredila zbog toga što ljudi misle da je bebisiterka? Nedokučivi su zakoni genetike... Devojčica kao da je sve nasledila od oca, jednog divnog švedskog stjuarda koji je zaveden između dva leta u Parizu i koji je odleteo čim je saznao za neplaniranu trudnoću. Kači se svojim mršuljkastim nogama oko širokih kukova svoje majke držeći se kao prilepak za stamenu i čvrstu stenu.

„Mama, budi konj!“, preklinje devojčica.

„Ne u ovo doba, bebice moja!“

„Hajde! Kad te molim.“

Roz veselo otkasa prema sobi.

„Đihaa! Đihaa!“, oduševljeno uzvikuje devojčurak. Mnogo je zabavnije ovako se vratiti na spavanje.

Moja drugarica smeje se u gromkim naletima smeha, koji tako volim, otkrivajući od sreće svoje zube bez ustručavanja. Predaje se igri sa ćerkom svim srcem. Znam da za mnogo toga ne može da je odbije. Priključuje se Romeo i počinje da podražava njištanje konja. Njegov talenat za podražavanje svaki put me ostavi bez teksta. Odleti do slobodnog Rozinog ramena i između dve onomatopeje ključka je kljunom po vratu. Pravi putujući cirkus! Kako bi povratila malo mira, Roz se pretvara da se naljutila. I tera ga jednim pokretom ruke.

„Hajde, prekinite sada svi! Pola sata posle ponoći je! Na šta to liči!“

„Hm, mogu li nekako da ti pomognem?“

„Ne, ti ne mrdaj. Ti, vraćaj se u svoj kavez. A ti, u krevet! Polazi!“

Kada zauzme taj stav narednika, svi počnu lepo da se ponašaju. S obzirom na to da sama podiže ćerku, mora na sebe da preuzme sve uloge, od mame slatkice do mame zmaja... Sve uloge igra.

Dok se Roz u sobi bavi Kesijom i smešta je u krevet, ostajem sama sa Romeom. Pomalo uvređen što je maločas ponovo smešten iza rešetaka, papagaj se nadurio i smrknuto me pogledao. Shvatila sam to.

„E da, družu moj. Nije život uvek jednostavan!“

„Nije jednostaaaavan!“ ponovio je, posebno zvučno naglašavajući treći slog.

Kada se vrati, Roz me zatiče kako pušim na malenom balkonu i pridikuje mi.

„Hajde, vraćaj se brzo, ubićeš se tako. Kada nameravaš da prestaneš?“

Uzdržavam se da ne odgovorim: „Kada budem bila istinski srećna.“

Ona na brzinu raspremi trošed na rasklapanje pošto ima samo jednu sobu u kojoj je njena ćerka.

„Stisnućemo se!“ kaže mi, nimalo postićena zbog toga.

Umesto spavaćice, pozajmljuje mi jednu svoju majicu kratkih rukava koja mi je jedno deset puta veća i pada mi do kolena. Istrljam zube da bih sprala ukus duvana i uvučem se pod jorgan. Ne skidam hulahopke. Trešem se. Od hladnoće. Ali ne samo zato. Pričamo još nekoliko minuta.

„Hajde, pusti. Sutra je novi dan.“

E, da...

Roz isključuje svetlo poželevši mi laku noć. Znam da će ona, bar za mene, biti duga.

Peta scena

Meredith

Odbrojavanje: preostalih dana – 182

Alarm za buđenje zvoni u 7.30. Malena treba da bude u vrtiću za sat vremena. Da me ne bi sasvim razbudila, Roz pokušava da pravi što je manje moguće buke i šapuće. Nasuprot Kesiji koja, kao i svako petogodišnje dete koje drži do sebe, govori glasno i još uvek je zbunjena mojim neočekivanim prisustvom u njenoj dnevnoj sobi.

„Zaštooo je Merediiiiit tu spavala?“

Uvek me oduševljavaju prodorni zvuci koji uspevaju da izađu iz mališana, a posebno njihova sposobnost da naglašavaju reči kao da ih čekićem ukucavaju u lobanje sirotih besanih ljudi.

„Pst! Tiše govori, bebice moja! Meredith je veoma tužna i malo se teši ovde kod nas, vidiš.“

„A kada će da se vrati svojoj kući?“

„Kesija!“, uvredi se njena majka, pomalo postideno.

Odvodi je u kuhinju da bi joj spremila toplu čokoladu i tradicionalni mlečni hlepčić namazan medom.

Kako dobro miriše. Skoro mi je pošla voda na usta... Ali zadasa nemam snage da ustanem. Napola u komi, prevrnem se u krevetu ispuštajući groktaj, zatim zavučem glavu ispod jastuka.

Ne mrdati se više. Nikada više ne izaći iz tog zaštitnog balona od toplote. Zaboraviti glupu odluku da se udaljim od Antoana... Ali šta me je spalo?

Roz i Kesija sada su gotovo spremne da krenu.

„Obuci jaknu, Kesija! Požuri, inače ćemo zakasnuti.“

Devojčurak lagano radi šta joj se kaže. Roz joj jednim nestrpljivim pokretom ruke pomaže da zakopča jaknu. Pogled joj se zaustavlja na svetlucavim patikama sa pertlama koje vise.

„O, ne! Kesija, preteruješ! Dobro znaš da ne smeš da nosiš u školu patike sa svetlećim đonom! Zašto nisi obula one roze na čičak?“

Nasmejala sam se u sebi: ne pada joj na pamet. Mnogo je bolja fora da ide u patikama sa đonovima od led svetla! Roz gleda na sat i gundā.

„U svakom slučaju, nemamo vremena za presvlačenje! Nema veze. Izgrdiće te učiteljica.“

Kesija se pretvara da se kaje, ali zapravo vidim u njenim sjajnim očima da je oduševljena što je dobila ovu partiju i da ne oseća ništa osim svog trenutnog zadovoljstva. To je lepo kad si klinac.

„Dobro, krećem!“ dobacuje mi Roz. „Ostani koliko god želiš, važi? Ja imam sastanak ovog jutra. Vraćam se oko podneva.“

„Hvala ti, srce si. Ali mislim da ću da se vratim kući.“

„Kako hoćeš! Čujemo se?“

„Roz?“

„Da?“

„Hvala ti na svemu.“

Kada njih dve odu, odlučujem da se izvučem iz svoje obamrlosti i da ustanem. Koraci me nose do kuhinje gde se nadam da ću pronaći nešto da skuvam sebi kafu da bih preživela. Nimalo zastrašen, Romeo počinje da me prati. Kada se okrenem, on se ukopa. Igram se nakratko sa njim ledenog čike. Zadivljena se osmehujem, a zatim se nagnem prema njemu da bih mu